

Veiledning til førlesingsaktiviteten *Ordkategorisering*

Ressurser:

- Ordkategorisering (BY_fase 2_førlesing_ordkategorisering_fr)

Før arbeidet med modellteksten anbefaler vi førlesingsaktiviteten *Ordkategorisering* (*Cooperative Learning*-metodikk). Aktiviteten forbereder elevene på ord og uttrykk som vil forekomme i teksten som her er valgt som modell (*Montréal*). Elevene skal først finne fram til betydningen av utvalgte ord og fraser og deretter dele disse inn i egenvalgte kategorier. Denne aktiviteten, samt det elevene har lært i løpet av fase én, vil gi kognitiv avlastning i forståelsen av teksten de senere skal lese i sin helhet.

Framgangsmåte:

1. Runde

- Elevene deles inn i grupper med inntil fire personer i hver
- Ordene/frasene i ressursarket *BY_fase 2_førlesing_ordkategorisering_fr* skrives i en kolonne på tavlen. Ressursarket inneholder 28 ord, men kan justeres til færre alt etter klassestørrelse og tidsbruk
- I tillegg markeres det ytterligere kolonner tilsvarende antallet elevgrupper. Hver av gruppene får tildelt én av disse
- Innad i gruppene skal elevene nå sammen diskutere/finne ut av (med hjelpemidler) hva ordene/frasene på tavla betyr
- Så snart de vet betydningen av et ord/en frase – løper en grupperepresentant opp til tavla, visker ut/stryker over det gjeldende ordet/frasen, og noterer dette i gruppens kolonne
- Slik fortsetter aktiviteten til alle ordene/frasene er «brukt opp»
- Deretter kommer gruppene etter tur opp til tavlen og stiller seg opp ved sin kolonne. De skal nå kunne si betydningen av ordene/frasene de har samlet. De får ett poeng per riktig forklart ord/frase. Dersom gruppemedlemmene har glemt betydningen av ordet/frasen, gir dette ett minuspoeng og læreren/medelever gir fasiten
- Gruppen med flest poeng totalt kåres til vinner

2. Runde

- Nå skal elevene ha kontroll på alle ordene/frasene. I denne andre runden jobber elevene i par/mindre grupper
- Ressursarket (*BY_fase 2_førlesing_ordkategorisering_fr*) klippes opp i lapper. Det trengs ett sett per par/gruppe
- Gruppemedlemmene sprer alle lappene ut mellom seg og skal nå studere ordene/frasene og se om de kan finne et eget kategoriseringssystem og sortere lappene etter disse. Det er viktig at elevene får stå helt fritt til å bestemme hvilke kategorier de ønsker å lage – her finnes det ingen fasit, det er elevenes egne tanker om språk som skal fram! Mulige kategorier kan være: antall bokstaver, ordklasser, positivt/negativt ladede ord, innholdselementer, konkret/abstrakt, uttrykk/enkeltord, osv.
- Læreren oppsummerer aktiviteten i plenum og ber hver gruppe om kort å fortelle hvilke kategorier de har kommet fram til – og hvorfor. Dette kan skje på norsk